

nje na neobjavljenoj građi. Vrlo dobar materijal koji su vješti autori imali u rukama sada očekuje novu obradu i drukčiji pristup pitanju, što, nema sumnje, nije nikakav problem za vrsne stručnjake. (PETAR STRČIĆ).

LUJO MARGETIĆ, »SREDNJOVJEKOVNO HRVATSKO PRAVO. STVARNA PRAVA«, Zagreb-Rijeka-Čakovec 1983. Autor je osobito plodan istraživač svih pravno-povijesnih oblika Vinodolskog zakona iz 1288. godine, pa je knjiga o kojoj je riječ (str. 184) nastala u okviru proučavanja toga znamenitog pravno-povijesnog i kulturnog spomenika. Knjiga — kako se autor unaprijed opredijelio »nema za cilj da pruži sistematski pregled svih pravnih ustanova stvarnog prava, nego samo onih koje je autor smatrao najvažnijim za upoznavanje temelja na kojima je počivalo srednjovjekovno hrvatsko pravo«. Zato je L. Margetić neka pitanja obradio opširnije, smatrajući da imaju širi evropski kontekst (npr. Rižanski placit, plemstvo 12 širih porodica hrvatskog kraljevstva, agrarni odnosi u dalmatinskoj pravnoj regiji). U vezi s nekima od njih pisac je ušao i u diskusiju s drugim istraživačima. Prednost je njegova rada što koristi opsežnu literaturu (našu i stranu), a osobito izvorni materijal iz kojega daje više reprezentativnih ulomaka (na latinskom i u prijevodu). Autor je svoju knjigu podijelio u tri glavna dijela — uvod, s teritorijalnom i vremenskom diobom hrvatskog prava na prvi (11. i 12. st.) i na drugi period (od 12. st. dalje), kojemu autor posvećuje vrlo opsežnu pažnju. U tome drugome razdoblju L. Margetić materiju prikazuje raspoređenu po većim hrvatskim pravnim regijama — istarska, kvarneska, dalmatinska, uža Hrvatska, slavonska. Naime, autor drži da bi se cjelovitom analizom jedne pravne ustanove na jednom mjestu zapravo stvorio »pričin jedinstvenog hrvatskog pravnog područja u prošlosti što bi uveliko štetilo boljem razumijevanju pojedine pravne ustanove, koja ima nerijetko drukčiji nastanak, evoluciju i sadržaj u pojedinoj regiji«. Međutim, L. Margetić smatra da područja i nisu međusobno odijeljena, pa se »lako mogu nazrijeti mnogi elementi koji su zajednički svim regijama hrvatskog prava i koji pokazuju značajnu srodnost s pravom ostalih naših naroda i uopće evropskim srednjovjekovnim pravom«. Štoviše, autor misli da su obrađena prava u spomenutim hrvatskim područjima samo varijante »srednjovjekovnog evropskog pravnog shvaćanja«. Autor piše: »Istarsko pravo u svojoj unutrašnjoj bogatoj lokalnoj raznolikosti nadogradilo je na postklasično rimsko pravo tipa Teodozijeva kodeksa utjecaje iz bizantskog, franačkog, franačko-langobardskog, mletačkog, slavenskog i germanskog prava, a značajnu su ulogu odigrala i shvaćanja postglosatora. Dalmatinski su gradovi bili izloženi najprije snažnom i prevladavajućem utjecaju staroga hrvatskog prava, na koji se kasnije nadovezuje utjecaj Mletaka, postglosatora i prakse talijanskih gradova sa zapadne jadranske obale. Pravo uže Hrvatske i hrvatsko-ugarsko pravo Slavonije pod snažnim su utjecajem ugarskog prava, koje sa svoje strane predstavlja zamršenu simbiozu franačkih, slavenskih i bizantskih pravnih koncepcija« (str. 166). Luj Margetić uspio je u svojoj zamisli i dao još jedan prilog znanstvenom razumijevanju srednjovjekovnoga hrvatskog prava, te u okviru njega stvarnih prava. (PETAR STRČIĆ).

O PAPINU PRIVILEGIJU OMIŠALJSKIM BENEDIKTINCIMA 1252. Općepoznati dokumenat iz 1248. god. potvrđuje i hrvatski karakter otoka Krka, kao što to svjedoči i akt samoga pape Inocenta IV iz god. 1252. Naime, pa-